

SLOVENSKI NAROD

Izšla vsak dan popoldne, izvenredni nedelje in praznike. — Inzerati: do 30 peti 4 2 D, do 100 vrti 2) 50 p, večji inzerati peti vrti 4 D; notice, posilno, izjave, reklame, preklic beseda 2 D. — Popust po dogovoru. — Inzeratni davki posebej. — „Slovenski narod“ velja letno v Jugoslaviji 240 D, za inozemstvo 420 D

Upravišтво: Kraljeva ulica št. 3, pritličje. — Telefon št. 304.
Uredništvo: Kraljeva ulica št. 3, I. nadstropje. — Telefon št. 34.
Poština plačana v gotovini.

Vabančna politika

Preiskava proti madžarskim falzifikatorjem je malodane zaključena. Vemo, da je zaprla madžarska vlada glavne krivce, obelodanila tudi potankosti iz nabranega materijala. Falzifikacija francoskih tisočakov je bila baje zamišljena kot patrijotična akcija, od katere baje niso prejeli zarotniki niti vinarja. Vojaški vikar, škof Zdravce, je zarotnikom odvzel prisego molččnosti. Na ta način je bilo mogoče, da vsa zadeva ni prišla na dan potem indiskrecije, nego s pomočjo redne policije, seve ne budimpeštanske, nego holandske, ki je zaprla prve razpečevalce falzificiranih novčanic. Iz obelodanjenega materijala policije je bilo razvidno, da so falzifikatorji postavili svojo akcijo v službo takozv. patrijotičnih ciljev in da so se v glavnem hoteli masčevati nad Francijo, hoteli uničiti to državo gospodarsko ter event. izsiliti razveljavljenje trianonske pogodbe. Gospodarskemu pomolu Francije naj bi sledil politični, kar bi pomenilo toliko, da se v tem slučaju razbije trianonska pogodba in dobi Madžarska nazaj svoje stare meje. — Ugotovljeno je nadalje, da je glavni vodja te finančno-politične akcije princ Windischgrätz meseca novembra potoval v Nemčijo in da je posetil visoke desničarske politike. Listi namigavajo, da je ideja falzificiranja francoskega denarja prišla baje iz Nemčije in da je Madžarska gentry baje samo nasledla pangermanom, ki so hoteli izvesti enak načet, ki pa so ga v zadnjem trenutku »podtaknili« »probuženim Madžarom«.

Kadovedni smo, kaj odkrije nadaljnja preiskava, odnosno kaj vse še odkrije podrobna razprava v godni dvorani. Če je oficijelna Madžarska prisiljena, da prizna, odnosno da obelodani gornje izgovore zarotnikov in izključno politično očetega falzifikatorskega škandala, potem mora tudi računati s tem, da se okrivljeni zagovarjajo po svoje in da s tem svojimi, pravim, resničnim in odkritim zgovorom soravajo Madžarsko v tak mednarodni položaj, kakor ga ta država tudi dejansko zasluži radi svoje politične nesolidnosti v notranjstvi, radi svoje mednarodne megalomanije in radi svojega stalnega rovarjenja proti sosedom.

V budimpeštanskem parlamentu je čisto v smislu te spoznanja grof Appony priznal, da se nahaja Madžarska v vojnem stanju z Veliko in Malo antanto, angleški vodilni list »Times« pa piše, da mora brez drugega posredovati vsa evropska diplomacija in odločno nastopiti proti Madžarski, čim se po kaže, da je falzifikatorjem šlo dejansko za politične in »patrijotične« cilje, to je za oškodovanje Francije in uničenje trianonske pogodbe.

»Patrijotični in antitrianonski« cilji te madžarske spekulacije pa so že danes popolnoma na dan. Razprava v sodni dvorani bo to dejstvo le poosttrila in sedaj je na Mali antanti in na njeni diplomaciji, da nastopi z vso odločnostjo proti Madžarski. Škandal madžarske falzifikacije francoskih novčanic ne gre na rovaš dveh, treh ekzaltirancev, nego je to široko zasnovana in razpletena zarota najuglednejših političnih in nacionalističnih voditeljev sedanje Madžarske in predstavlja potentakem čisto jasno sliko o smereh sedanje madžarske javnega mnenja in družbe. Madžarska je v notranjosti plen in žrtve vseh mogočih raztrajnih stremljenj in pokretov, družb, tajnih organizacij in nesposobnega plemstva, ki vsi tirajo to državo v nasprotje s sosedji in celo z zapadnimi velisilami.

Mi, ki smo neposredni sosedji Madžarske, vemo in smo dovolj izkusili osti teh madžarskih vabančnih akcij. Smo stalno ogroženi na vsi črti. Iz Budimpešte se razširja po Vojvodini strupeni irendentizem. Na mednarodnih zborih nastopajo bivši ministri proti naši državi in jo dolže vseh mogočih protimadžarskih grdobij. Madžarska koketira z Italijo in podpisuje z Rimom razne vojaške pogodbe. To nam ni nezna no in vemo, da si je madžarska diplomacija izmislila precej fantastično prihodnost, ko nastopi madžarska vojska in pripori Stefanovi kroni »nezasluženo in nepravilno« odvzete tujerodne pokrajine bivše Ogrske.

Pred odločno demaršo Male antante v Budimpešti

Intenzivno zanimanje zunanjegaministrstva za dogodke na Madžarskem. — Važna konferenca v Beogradu. — Mobilizacija vojke?

— Beograd, 11. januarja. (Izv.) Velika ponarejevalska afera na Madžarskem zbuja v merodajnih krogih največjo pozornost. Zunanje ministrstvo intenzivno zasleduje in proučava razvoj ponarejevalske afele in nje posledice na mednarodno politično situacijo. Interesi naše države zahtevajo, da se na Madžarskem končno ustvari soliden položaj. Interesi Francije in Male antante nalogajo vladam, da skupno nastopijo v Budimpešti in tam zahtevajo moralno in materijalno satisfakcijo.

Pomočnik zunanjega ministra Jovan Marković je včeraj ves dan bil v svojem kabinetu ter skrbno proučaval vsa došla poročila. Niti ene osebe ni sprejel. Dostop do njega so imeli le kurirji, ki so prinašali oficijelna poročila iz Budimpešte, odnosno iz drugih krajev.

V ministrskem predsedstvu je bila včeraj zelo važna konferenca. Prisotni so bili namestnik ministrskega predsednika prav.

sodni minister Marko Gjurčić, zunanja minister dr. Momčilo Ninčić, minister Nikola Uzunović kot namestnik finančnega ministra ter minister vojne in mornarice Dušan Trifunović, kakor tudi načelnik tehničnega oddelka v vojnem ministertvu. Konferenca je trajala dve uri in pol.

Uradni komunikacije naglašajo, da so na konferenci razpravljali o proračunu vojnega ministertva. Od druge strani pa naglašajo, da go na konferenci razpravljali tudi o etališču naše države napram Madžarski radi ponarejevalske afele. Konferenca sicer ni napravila nikakih definitivnih sklepov, jasno pa je, da namerava naša država spozumno z ostalimi interesiranimi državami, zlasti s Francijo, Čehoslovasko in Rumunsko ukreniti prav odločne diplomatske korake v Budimpešti.

Ni izključena delna mobilizacija od naše strani, Čehoslovake in Rumunske.

Seja finančnega odbora

Proračun ministertva za narodno zdravje sprejet. — Proračun prosvetnega ministertva znaša 800 milijonov. — Radičeva blamaža. — Obstoju ljubljanske univerze zasiguran.

— Beograd, 11. januarja. (Izv. Ob 11.) Danes dopoldne nikakih večjih političnih dogodkov. Po daljšem odmoru radi božičnih praznikov se je danes zopet sestel finančni odbor. Predsednik odbora dr. Radičević je otvoril ob 10. dopoldne seje ter odredil razpravo o proračunu ministertva za narodno zdravje. Po daljši debati, v kateri so posegli ekoraj vsi člani odbora, je bil sprejet proračun tega ministertva. Vademu dopisniku je minister za narodno zdravje dr. Slavko Miletić izjavil: S tem proračunom je treba mnogo spretnosti in uvidnosti, da izhajamo. Tudi ta proračun je bil z ozirom na stremljenje, da se izvede povsed varčevanje, precej pritrježen. Upam, da mi bo mogoče v okviru tega proračuna premagati vse težkote, ki jih naša moje ministertvo. Po dosedanjem načinu proračuna znašajo izdatki tega ministertva 219

milijonov. Popoldne se seja nadaljuje. Na dnevnem redu je proračun ministertva za pošto in telegraf.

V finančnem ministertvu so pregledali proračun prosvetnega ministertva. Proračun tega ministertva znaša okoli 800 milijonov dinarjev. Redukcije proračuna so značajne. Značajno je, da so v proračun vnesene vse postavke, ki se nanašajo na univerze, zlasti na ljubljansko univerzo. Glede te univerze ni pristojna nobena postavka, čeprav se je prosvetni minister Stepan Radičević trudil, da bi okrajši ljubljansko univerzo. Prosvetna politika Stjepana Radičevića je doživela glede univerz popoln polom in balzamo.

Danes dopoldne ni bilo v ministrskem predsedstvu nikakega važnejšega dogodka. V ministertvih je drugače povsem normalno življenje.

Madžarski svetovni škandal

Intervencija Francije. — Napetost v Budimpešti. — Še 40 so-udeležencev kompromitiranih.

— Praga, 11. januarja. (Izv.) Listi javljajo iz Budimpešte: Iz povsem zanesljivega vira prihaja obvestilo, da je Francija predložila madžarski vladi dve protestni noti. V prvi notii je Francija zahtevala aretacijo policijskega šefa Nadossyja. Taj francoski zahtevi je madžarska vlada takoj ugodila. Drugi francoski zahtevi, da se aretirajo grof Teleky, Madžarska ni ustrežila. V Budimpešti so razširjene vesti, da francoska vlada dalje zahteva, da se razpusti kabinetna pisarna državnega upravnika Hortyja.

Budimpešta je spremenjena v veliko vojaško taborišče. Koncentrirana je mnogoštevilna vojska in orožništvo. Tudi okolica je po vojaštvu zasledena. Po ulicah jezdi vojaške patrulje. V mestu vlada še vedno splošna napetost. Javnost je prepričana, da pride v kratkem do osterga in celo krvavega konflikta med Bethlenom in Hortyjem. Bethlen skuša zase pridobiti vojaštvo in orožništvo. Francoska vlada je bila o ponarejanju francoskih bankovcev že več mesecev popreje informirana in je čakala samo ugodnega trenutka, da zasadi ponarejevalce.

Po poročilih iz Budimpešte je družba ponarejevalcev nameravala zadati glavni udarec kraljevini SHS in Čehoslovaski. Do danes je še nadaljnjih 40 ugodnih oseb kompromitiranih s ponarejevalsko afero.

— Budimpešta, 11. januarja. (Izv.) Bethlenova vlada skuša depolitizirati ponarejevalsko afero. Uradna poročila in komunikacije se očividno spreminjajo. Komunikacije naglašajo, da pri ponarejanju udeležene osebe niso delale iz rodoljubja, marveč iz čistega koristoljublja. Horty poskuša preprečiti razširjenje novih kompromitirajočih vesti.

Ze prejšnji teden smo opozorili na tako akcijo in naglasili njeno važnost za našo državo. Smo življenjsko zainteresirani na tem, da vzpostavimo z Madžarsko redne in prijateljske odnose, da ustvarimo varno zaledje na severu. To je mogoče, ako se Madžarska odreče svojim nezmiselnim irendentističnim ciljem in ako se posveti gospodarski in kulturni nalogi procvita.

sti. Vlada je izdala poseben mamiet na javnost, v katerem poziva občinstvo, da ne veruje raznim tendencioznim vestem, ki so nastale v zvezi s ponarejevalsko afero in ki imajo namen povzročiti v širokih slojih nemire. Nadaljni rezultati preiskave dokazujejo, da je glavni škab ponarejevalcev tvorila elita madžarske aristokracije in madžarske vojske. Zelo je kompromitiran zet državnega upravnika Zoltan Fay, ki je bil v intimnih odnosih z Nadossyjem. Princ Windischgrätz je izjavil v nadaljnjem zaslusanju, da se je hotel s ponarejanjem masčevati nad Francijo radi trianonske mirovne pogodbe.

— Pariz, 11. januarja. Vtis madžarske afele na francosko javnost je neobičajno velik. Francoski tisk izjavlja dolge članke in brzojavna poročila. Vsa francoska javnost soglašajo v tem, da tu ne gre za kako privatno zločinsko stvar, marveč za izredno važen političen komplot, naperjen proti življenjskim interesom Francije in Male antante. Nekateri listi sicer priobčujejo demitile francoskega poslanstva, toda po večini s satiričnimi pripombami. V Parizu smatrajo, da so v Budimpešti ponarejali tudi portugalske bankovce. Falzifikati teh bankovcev so se zadnji čas v velikem številu pojavili v Franciji. Banque de France namerava oficijelno kot oškodovanca nastopiti v Budimpešti ter zahtevati odškodnino. Francoski policijski komisar Benoit odpotuje zopet v Budimpešto, da nadzira nadaljnjo preiskavo madžarskih sodnih oblast.

Pariski policijski krogi so prepričani, da ima madžarska afera čisto političen značaj.

— Praga, 11. januarja. Vsi češki listi

To je treba sedaj skupno s Čehoslovasko energično dopovedati Madžarski, ker si moramo sicer poiskati druga sredstva za izpametovanje Madžarske. Po Madžarski treba urediti odnose z Bolgarsko, da si na ta način ustvarimo absolutno mirno zaledje na vse strani in da lahko naša država potem razvije vso moč proti zapadu na branik vsake neopričakovane eventualnosti...

opozarjajo na okolnost, da organ slovaške ljudske stranke »Slovaki« niti z besedico ne omenja madžarske afele in ne objavlja nikakih poročil. Listi pripominjajo, da so bili in so še zelo prijateljski odnosi med redakcijo »Slovake« in Madžari. Madžarska afera zelo tangira interese Slovaške, toda Hlinkov list prezira afero.

— Budimpešta, 11. januarja. (Izv.) Listi objavljajo sedaj nekatere zanimivosti, kako so ponarejevalci francoskih bankovcev krili gotove izdatke, zlasti potovne stroške. Jurij Janković je pri banki Füzelly v Iranyutzi najel posojilo v znesku 350 milijonov madžarskih kron. Pri dvigu posojila je depoziral v depozitno blagajno. Dne 21. decembra 1925. je prišel neznani človek, ki je bil gotovo v tesnih odnosih s ponarejalci, v banko ter vrnil posojilo v znesku 350 milijonov. Takoj je prejel francoske bankovce ter se odstranil. Osebe neznanca niso mogli do danes ugotoviti.

Windischgrätzov komornik Kovacs je znal prav spretno spekulirati z francoskimi franki. Najpreje je ukradel svojemu gospodarju dva bankovca, pozneje pa je prejel od Windischgrätzja še štiri. Bankovce je Kovacs poslal na Holandsko k nekim roditeljem, ki rede njegovega nezakonskega otroka. Nazaj so mu poslali 10. decembra 822 holandskih goldinarjev. Kovacs je bil v tesnih zvezah z banko tvrdko Beifeld, kjer je enkrat dvignil 2½ milijona. Kovacs je bil izboren valutni spekulant. Banki je izročil tudi dva tisočaka, ki jih je bankir Beifeld oddal dalje na borzi. Ta dva ponarejena tisočaka sta še vedno v prometu.

Na idejo ponarejanja francoskih frankov je prišel princ Windischgrätz že pred 13 meseci. Pri nem se je zlagal neki nemški risar Schulz, ki mu je predložil načrte za ponarejanje francoskih frankov. Kmalu nato je bil Schulz nameščen kot risar pri kartografskem zavodu. Ko so prvi ponarejeni bankovci zagledali beč dan in so jih razpečevalci spravili v promet, je Schulz nenadoma izgubil in se za njega bivaličel sedaj še ne zna.

Francoska policija je že več mesecev vedela, da so v Budimpešti ponarejali francoske bankovce. Imela je zbran ves materijal. V Budimpešto odpoteli francoski uradniki so madžarski vladi predložili ves materijal. Pod težo dokazilnega materijala je bila vlada popolnoma konstatirana ter se je morala vdati pritisku Francije.

— Pariz, 11. januarja. (Izv.) Dopisnik »Petit Parisien« je ministertski predsednik grof Bethlen izjavil, da ponarejevalska afera nima nikakega političnega ozadja, marveč je to čisto naraven zločin. Afera pride tudi v parlamentu na dnevni red. Vlada nima namena radi te afele odstopiti. Vlada je odločena ukreniti vse, da se zaroda razjasni.

— Beograd, 11. jan. (Izv. Ob 11.) Celokupni beogradski tisk razpravlja v daljših člankih o dogodkih na Madžarskem in o stališču naše kraljevine napram madžarski vladi. Vsa beogradska javnost odločno zahteva, da naša vlada nastopi proti Madžarski. Ni izključeno v kratkem intervencija Francije, Jugoslavije in Čehoslovake. Iz Budimpešte se je v Beograd povrnil policijski uradnik dr. Bogdanović, ki je imel nalogo, da v Budimpešti zasleduje vir, od koder so prihajale ponarejene tisočinski novčance. Madžarske policijske oblasti pa so našega delegata dr. Bogdanovića silno ovirale pri njegovem zasledovanju in poizvedovanju tako, da se je moral vrniti v Beograd brez vsakega pozitivnega rezultata. Dr. Bogdanović je danes dopoldne poročal vladi o svojem potovanju in bivanju v Budimpešti. V vladnih krogih vlada veliko nezadovoljstvo in ogorčenje proti Madžarski, ki ni hotela biti napram našemu uradniku koncilijantna ter je sabotirala njegovo delo. Pričakovati je, da bo vlada po svojem poslaniku v Budimpešti ukrenila primerne korake v varovanje svojega pre-stiža.

NAŠA KRALJICA V BUKAREŠTI

— Beograd, 11. jan. (Izv. Ob 11.) Nj. Vel. kraljica Marija je danes po poročilih iz Bukarešte prispela tja v spremstvu generala Damjanovića in gd. Hartwig. Kraljično potovanje v Bukarešto ima internofamilijaren značaj in je v zvezi z abdikacijjo princa Karla. Kraljica se do 20. vrne v Beograd.

TUDI PORTUGALSKI BANKOVCI PONAREJENI

— Pariz, 11. januarja. (Izv.) Na opozorilo portugalske vlade so policijske oblasti prišle kontrolno nad portugalskimi bankovci. V Haagu so našli dva ponarejena bankovca. V Amsterdamu in Rotterdamu so zaplenili dva kovačka, ki sta bila napolnena s ponarejenimi bankovci.

POVODENJ NA SEDMOGRAŠKEM

— Bukarešta, 10. januarja. Listi priobčujo sedaj podrobnosti velike povodenjske katastrofe, ki je zadela Sedmograško. Pod vodo je bilo nad 10.000 kvadratnih metrov. Sedmograška ravnina je bila vsa pod vodo. Voda je nekatere vasi popolnoma poplavlila. Po dosedanjih statističnih podatkih je po povodnji povzročena škoda, cenjena na 200 milijonov rumunskih levov. Setev je popolnoma uničena. Na Sedmograškem je utonilo 140 oseb. Povodenj je popolnoma porušila 1500 hiš.

Največja atrakcija za Zagreb je bil

MIROZOV

ki se je predvajal skozi cel teden

Pridel

Edital Kino Matica.

Borzna poročila.

Ljubljanska borza

LES.

Hrastovi hlodi od 30 cm naprej, 3 m dolž, 1a fco. v. slov. p. 4 vag., denar 500, blago 500, zaključki 500; borovi trami monte, ostri rob, zagani, 15 x 30, 3,50 m dolgi, fco. meja, 7 vag., denar 730, blago 730, zaključki 730; hrastove vozovne desčice, 1a, ostri rob, brez obale 43 x 2,65 od 18—30 cm šir., fco. m. 1 vag., denar 1400, blago 1400, zaključki 1400; bukove hlode, gladke, brez velikoga in gnilave srca, od 25 cm na tanjšem koncu naprej in 2 m dolž, napr. fco. mja, 2 vag., denar 350, blago 350, zaključki 350; rezana jelovina, osteroba, zdrava z ne preveč grčami, I. II. III., monte 58/130, 68/130, 63/150, 48/150, od 4, 5, 6, 8 m dolžine, 12 vag., denar 580, blago 580, zaključki 580; od 5, 6, 7, 8 m dolž, 3 vag., denar 590, blago 590, zaključki 590; bukovi hlodi I. II. III., monte od 30 cm naprej, od 2,50 m napr., fco. vag. nakl. post., blago 200; češnjevi in hrastovi neobr. plohi od 30—50 cm deb., od 2 m napr., od 25 cm napr. napol suho, blago 800; lipovi hlodi od 25 cm prem. na prej, od 2 m napr., fco. v. n. p., blago 400.

ZITO

Pšenica sremska 76 3—4 %, fco. vagon nakladna postaja: blago 300; pšenica sremska 73/74 2 %, fco. vagon nakladna postaja: blago 200; koruza časa prim. suha, gar. zdrava, fco. vagon bosanska postaja, 1 vagon: denar 150, blago 150, zaključek 150; koruza časa prim. suha, 6,8 %, def. ex mag. Ljubljana, 2 vagona: denar 165, blago 165, zaključek 165; koruza sremska umetno sušena, fco. vagon nakladna postaja: blago 160; koruza slavenska umetno sušena, fco. vagon nakladna postaja: blago 165; koruza nova, fco. vagon sremska postaja: blago 120, koruza nova, fco. vagon banatska postaja: blago 125; ječmen 62 kg gl. vzorca, malo zaduhel, fco. vagon bač. postaja: blago 160; prosu rumeno po vzorcu, par Ljubljana: blago 225; oves, fco. vagon ban. postaja: blago 190; otrobi drobni bin, fco. nakladna postaja: blago 125; ajda domača, fco. vagon nakladna postaja: blago 260.

Effekti.

2 in polodst. drž. renta za vojno škodo denar 319,50, blago 320, zaključki 319,50. 70st. invest. pos. iz leta 1921 77, 78 —, Čehosk. posojilnica d. d. 200, 205, Ljubljanska kreditna banka 210, —, Merkantilna banka 190, 104, Prva hrvatska štedionica 955, 965, Kreditni zavod 175, 185, Slaven. banka 50, —, Strojne, tovarne in posla. ne 125, —, Združene papirnice 110, —, Stavbna družba d. d. Ljubljana 100, 110, —, Šešir d.d. 115, 120, 115, 4 in polodst. kom. zad. deželne banke 20, 25, 4 in polodst. zast. 1. kr. deželne banke 20, 25.

Zagrebsko borza.

Dne 11. januarja. Sprejeto ob 13. Devize: Curih 10.887—10.967, Praga 166,54—168,54, Pariz 215,25—219,25, Newyork 56,156—56,756, London 273,34—275,34, Trst 226,90—229,30, Berlin 13,403—13,503, Dunaj 791,25—801,25.

Valute: dolar 55,525—56,125. Efekti: 7 % inv. pos. 1921 77,25—79, 2½ % drž. rente za ratnu štetu 322—326, 325—326, Ljubljanska kreditna 215, Hrvatska esk. banka 120—122, Kreditna banka Zagreb 133—135, Hipotekarna banka 64—64,50, Jugobanka 105,50—106, Prastrediona 960—970, Eksploatacija 36—37, Drava d. d. Osijek 220, Sečerača Čajek 390—400, Isis d. d. 63—70, Nihag 35, Gutman 310—320, Slavski 145, Slavonija 43—44, Trboveljska 320—340, Vevče 120, Agraria 45—45,50.

Inozemske borze.

— Curih, 11. jan. Borza: Beograd 9,19, Pariz 19,82, London 25,115, Newyork 517,75, Trst 20,90 Praga 15,325, Dunaj 72,90.

Vedel koncerta odpadejo kino-predstave v ponedeljek.

V TOREK SE PREDVAJA

veliki cirkuski film iz življenja artiljerskega

CIRKUS MARCCO

Ki je dosegel pri včerajšnji premijeri kolosalen uspeh — Točno razprodan dv. rana. — V glavnih vlogah nastopata: majmonejski človek sveta MARCCO in prekrasna LOTTE CORRIE. Napesto zanimiva vsebina. — Krasnica scene. — Izvrstna igra. Predstave jutri ob: 4, pol 6, pol 8, 9.

Prvo vrstni orkester sv. ra pri vsaki predstavi. Predznanilo: "Izba kulis modernega zakona". — Velefilm, v katerem bo marškatni gledalci našli kaj podobnega iz lastnega življenja.

Tel. 134.

Elitni Kino Matica vodilni kino.

Za zvezo Slovenije z morjem

(Manifestacija v Novem mestu.)

Včeraj so se vršilo v Novem mestu veliko zborovanje za zvezo Slovenije z morjem ob ogromni udeležbi naroda iz vse Slovenije občinskih zastopnikov, zastopnikov gospodarskih in kulturnih organizacij ter reprezentantov vseh naših političnih strank, da manifestirajo za pravico Slovenije, da že vendar enkrat dobe naši kraji prepotrebno zvezo z morjem po edino v poštev prihajajoči progi: Kočevje in Črnomelj preko Lukovdola na obstoječo progo Zagreb-Sušak. Zborovanje so se udeležili tudi gg. ministri n. r. Ivan Pucelj, A. Sušnik in dr. Niko Zupanič; g. min. n. r. dr. G. Zerjav je bil radi boleznih zadržen, izrazil pa se je, da bi se rad osebno udeležil tega zborovanja, če bi mu zdravje dopuščalo; dalje g. tajnik Mohorič v imenu Trgovske zbornice in SDS, gosp. dr. Zarnik kot zastopnik mestne občine ljubljanske, g. inž. Zupančič kot zastopnik obdora za gradbo železnice Sent Janž-Sevnica, vladni zastopnik dr. Svetek, sreški načelnik v Novem mestu, črnomaljski sreški načelnik dr. Kaki, znani slovenski geolog in prirodoslovec prof. Seidl in druge razne odlične osebe.

Zborovanje je otvoril ob 10. g. župan novomeške občine dr. Režek, ki je bil tudi soglasno izvoljen za predsednika zborovanja. V imenu odbora za zvezo dolenskih železnice iz Kočevja in Črnomlja preko Lukovdola z reško progo, je pozdravil vse navzoče predsednik g. Anton Lušin. Nato je predlagal, da pošlje Nj. Vel. kralju Aleksandru, ki se sočno zanima za zvezo Slovenije z morjem, tole brzojavko:

"Njegovemu Vel. kralju Aleksandru! Zastopniki slovenskih in hrvaških občin ter mnogobrojnih gospodarskih korporacij in vseh slovenskih političnih strank pošiljajo z današnjega zborovanja Vašemu Veličanstvu udanostno pozdrav in prošnjo za Vašo visoko blagovolenost v zadevi realizacije že uzo konjene železniške zveze Slovenije z Jadranom."

Po prisrčnem aplavzu, da so naše želje poštene na Najvišjem mestu, je dobil besedo g. podpredsednik zagrebške žel. direkcije inž. M. Klodič, ki je z nepobitnimi znanstvenimi argumenti pokazal, da je Musilova proga iz tehniškega, gospodarskega in strateškega ozira sploh nedopustna in da prihaja v poštev kot zveza vse Slovenije z morjem edno le skupna proga Kočevje in Črnomelj preko Lukovdola mimo Vrbovskega in Srpske Moravice. — Za g. inž. Klodičem je govoril g. univ. prof. inž. Hrovat, ki je prav povdarjal druge velike nedostatke Musilove proge v vseh ožirih ter naglašal, kako velike prednosti ima skupna proga za vso Slovenijo, posebno pa za dolensko metropolo in izrekel svoje zaupanje, da so v Novem mestu faktorji (Suklje), ki zagovarjajo Musilovo progo, ki ne bi prinesla Novemu mestu nobenih koristi. Opozarjal je na vse tehnične napake, ki jih je že 2. t. m. iznesel na predavanju Udruženja jugoslovenskih inženjerjev, sekcija Ljubljana, kjer je po splošni sodbi takrat navzočih doživela Musilova proga popoln debakl. — Naši nasprotniki nečisto razumeti ted napak in jih nečisto videti. Ako hočejo graditi železnico na svoje stroške, za lastno eksploatacijo ondotnih gozdov, jim ne bomo odločno, odločno pa moramo protestirati, da se imenuje to zveza vse Slovenije z morjem.

Ne moremo dovoliti, da bi se na korist par posannikov, ki jim je pri srcu Musilova proga, zapostavljali celokupni narodni interes. —

teresi. — Horvatska izvajanja so bila sprejeta z viharim odobravanjem. Nato je govoril g. abs. konzularni akademik J. Koc. Izvajal je: Predvsem se moramo vprašati, kaj hočemo? Odgovor je ta: Hočemo zvezo vse Slovenije z morjem, hočemo iztrgati promet iz tujih rok in ga speljati po naši lastni zemlji na Jadransko. Tukaj ni nobene alternative; za to zvezo prihaja v poštev le skupna Horvat-Klodičeva proga. Sve ta dolžnost naših poslancev in vseh merodajnih faktorjev je, da se enotno zavzemajo za našo progo.

Vsi trije govorniki so želi prisrčen aplavz, zakaj publika se je zavedala, da ta zveza pomeni preporod slovenskega gospodarstva.

V imenu Trgovske zbornice se je izrazil za to progo g. tajnik Mohorič, zagotavljajoč, da se bo Trgovska zbornica z vso silo zavzela za njeno gradnjo in apeliral na narodne poslance, da skupno nastopijo v tej stvari. Nato je govoril še v imenu SDS in opravil g. ministra dr. G. Zerjavo ter slovesno izjavil, da SDS priznava prednosti naše skupne proge in bo nji v prilog zastavila ves svoj vpliv na merodajnih mestih. Minister n. r. g. Sušnik kot zastopnik SLS je izjavil, da se njegova stranka z vsemi svojimi močmi potruditi, da dobi čimprej Slovenija zvezo z morjem po Klodič-Hrovat-Kavčičevem skupnem projektu. Min. n. r. g. Ivan Pucelj je povdarjal, da so načrte za to progo ustvarili naši domači inženjerji, ki jim je blaginja lastne domovine nad vse, dočim je nasprotno progo trasil tuj inž. g. Musil, ki je bil naroden od našemu narodu tuje gospode. — Obhujbil je, da za tavi ves svoj vpliv, da se pri prvem drž. posojilu kreditirajo stroški gradnje. — Min. n. r. g. dr. Niko Zupanič se je v imenu NRS izjavil za našo skupno progo. G. inž. F. Zupančič je izročil pozdrave iz Mirne in Posavske doline, povdarjajoč zvezo slo. državnosti. — Nato je bila z velikim navdušenjem sprejeta tole spomenica, ki se pošlje vsem merodajnim faktorjem:

"Zastopniki slovenskih in hrvaških občin ter drugih javnih gospodarskih in kulturnih korporacij in vseh slovenskih političnih strank, zbrani na zborovanju, vršemo dne 10. januarja 1926 v Narodnem domu v Novem mestu, katero je sklicalo županstvo novomeške občine, potrjeno dejstvo, da je za pravilno rešitev problema železniške zveze Slovenije z morjem edino odgovorjajoča, že uzo konjena in od države traserana skupna proga, katero so proučili naši domači železniški strokovnjaki, t. j. istočasno na železniška zveza Kočevje in Črnomlja preko Lukovdola z obstoječo progo Zagreb-Sušak, ker le ona vsebuje narodni, narodno-gospodarski, posebno pa strateški interes vse Slovenije, kakor tudi celoto naše države."

Redi tega apeliramo na vse merodajne faktorje in v prvi vrsti na gospode ministre in narodne poslance, da se ob pritiku prvega investicijskega posojila, ki se ima v uporabi za gradnjo že uzo konjenih železnice, določi iz njega za realizacijo te proge potreben kredit, oziroma ako bi v doglednem času tega posojila ne bilo, da se brezposojno vložijo iz rednega državnega budžeta krediti za izvršitev te vitalno važne železniške zveze Slovenije z morjem.

Oubenem pa najodločneje protestiramo, da se Musilova proga, t. j. Kočevje-Brod na Kulpi-Moravice sploh omenja kot železniška zveza Slovenije z morjem. Ta proga ima le lokalni pomen in je že samo radi ondotnega plazovitega trena z gospodarskega stališča absolutno nedopustna.

Zahtevamo, da se vpoštevava upravičena

želja v Slovenije in se gradi proga po Klodič-Hrovat-Kavčičevem skupnem projektu, za katerega se je izrekla ogromna večina slovenskih in hrvaških občin ter gospodarskih faktorjev.

Kot zadnji govornik je nastopil se predsednik odbora g. Anton Lušin, ki je podal kratek historijat boja za našo skupno progo. Nato je g. župan dr. Režek zaključil to uspešno manifestacijo.

Politične vesti

Vojaška diktatura na Grskem. Po poročilih iz Aten je grški ministri predsednik Pangalos objavil 3. t. m. vojaško diktaturo in imenoval samega sebe za diktatorja. Prvo dejanje diktatorja je bilo, da je na nedoločen čas odgodel volitve v senat. Svojo diktaturo je objavil z manifestom, v katerem povdarja: "Vojaška revolucija 1. 1919. je Grško privedla v Bruco in pred vrata Carigrada. Revolucija 1. 1920. je državo privedla v krepilje parlamentarizma, ki je grškemu narodu donesla katastrofo v Mali Aziji. Diktatura bo imela za posledico, da dobi Grška v nekaj mesecih brodvaje, ki bo najmočnejše v vzhodnem Sredozemskem morju, in najmočnejšo armado na Balkanu." — Pravi, da hoče Pangalos posnemati Napoleonca in se v ugodnem trenutku proglasiti za carja vseh Grkov.

Zadnja pariška moda

"CENDRE DE ROSE"

"ROUGE MANDARINE"

"BOURJOIS-PARIS."

Tiskarna za ponarejanje tisočdinarskih bankovcev odkrita

Bankovci so se tiskali v Bielefeldu v Nemčiji

Kakor znano, sta bila dne 22. decembra v Novi Gradski zasečena dva možka, ki sta imela v svojih kovčegih več tisoč ponarejenih 1000dinarskih bankovcev v vrednosti 7 milijonov dinarjev. Obema lopovoma je uspelo, da pobegneta, dočim je bil eden zaplenjen. Toda oblast niso mogle. Zagrebška policija je v Novo Gradsko takoj odposlala dva svoja najposobnejša kriminalna uradnika, Josipa Fučka in Andrijo Golouha. Agenta sta v Novi Gradski poizvedovala po obeh storilcih in sta od neke Slovenke dobila precej točen opis obeh beguncov, obenem pa kura je ta svetlovala, da se naj informirata v Mariboru, kjer biva nena prijateljica, s katero je imel eden od vseh beguncov ljubavno razmerje.

Oba detektiva sta bila nemudoma odposlana v Maribor, kjer sta zaslišala omenjeno Slovenko. Ta se je sloer spominjala svojega nekdanjega oboževalca, ni pa vedela, kako se piše. Pač pa je navedla, da je bil v zvezi s tihotaplji in da je Dalmatince. Spretna detektiva sta vedela dovolj. Pretvorila sta se v tihotapca in se uveljavila v krog mariborskih tihotapcev. Kmalu sta se seznanila z vsemi tihotapci. Agenta sta se pritoževala, da sta nekemu človeku iz Nove Gradške posodila 30.000 Din, zanj pa da je garantiral neki zagrebški gostilničar. Agenta sta tudi izjavila, da sta izvedela, da je temu človeku uspelo tihotapiti v Maribor večjo količino saharina in svile, sedaj pa da ga ne moreta najti. Nekateri tihotapci so namigavali, da bi na podlagi opisa znal to biti Mate Madunič - Botič. Na podlagi nadaljnjih poizvedb in fotografije Maduniča, ki je bila v kriminalni evidenci zagrebške policije, je bil Madunič kmalu nato aretiran v svojem rodnem mestu Cisti v Dalmaciji. Mariborska policija je med tem ugotovila identiteto drugega, ki je identičen v Petrom Carom. Maduniča so prepeljali v Zagreb. Pri zasliševanju je izdal tudi drugega skrivca, nekoga Marjan Jurčevića iz Maribora. Madunič je nadalje priznal vse podrobnosti izjavil je, da se on, Jurčević in Car poznajo že dolgo časa. Idejo za ponarejanje bankovcev je dal Car. Ošli so v Nemčijo in se zadržali v Duisburgu, kjer je mnogo naših ljudi zaposlenih v tovarnah. V mestu Heri jim je neki Ludvig Altmann izdelal ključ za ponarejanje bankovcev. Bankovce so tiskali v Bielefeldu. Čim so bili bankovci natisnjeni so jih prenesli v Duisburg kjer so jih shranili pri Petru Javorju iz Brinja. Nato so jih vtihtapili v Jugoslavijo. Prispeli so nevarno v Zagreb, hoteli kreniti v Brod. Da ne vzbude pozornosti poli-

cije, sta Madunič in Jurčević ostala v Novi Gradski, kjer so ju zadržali. Vendar razen Maduniča dosega policija še nima nobenega. V Nemčijo sta odpotovala vrhovni šef

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani.

Začetek ob 20. uri zvečer.

DRAMA.

11. » ponedeljek »Druha mladost« Red A. Terek, 12.: zaprto.

Sreda, 13.: Henrik IV. Premijera. Izven.

14. » četrtak »Profesor Stolicin« Red D. Petek, 15.: Henrik IV. Red E.

OPERA.

Začetek ob 20. uri zvečer.

Ponedeljek, 11.: zaprto.

Torek, 12.: Hoffmannove pripovedke. Red F. Sreda, 13.: Glumači — Povratek. Red B. Četrtek, 14.: Orfej v podzemlju. Red C.

Petek, 15.: Vihar, simfonična pesem za veliki orkester, soli in zbor. Koncert v vel. dvorani Union. Začetek ob 20. zvečer.

Sobota, 16.: Spree iz leta. Poziv na ples, Capriccio Espagnole. Red D.

Nedelja, 17.: ob 15. pop. Akda, gostuje ga. Zaludova in g. Zdenko Knitl. ljudska predstava po znižanih cenah. Izven.

Milan Begovičeva proslava

V zagrebškem Narodnem gledališču se je vršila v soboto premijera Milan Begovičeva na novelšega dela »Pustolov pred durmi«. Pri tej priliki je Milan Begovič slavil svojo 25letnico pisateljskega delovanja. Pred vzpizoritvijo dela se je vršila proslava pisatelja Begoviča na odprtem odru. V imenu Društva hrvaških književnikov je slavljence pozdravil njegov predsednik dr. Čihlar - Nehajev, ki je ponudil, da ne gre samo za proslavo Milana Begoviča kot osebe, nego za proslavo duha in pisateljskega dela sploh. Pisateljstvo je pomembno premagovanje, dela, ki jih ustvarja pisatelj, ostanejo tudi po njegovem pokolenju. V imenu društva je dr. Čihlar-Nehajev izročil Begoviču zlato pero z željo, da z njim napiše še marsikatero novo delo.

V imenu gledališkega vodstva je govoril direktor dr. Branko Gavella, ki je pozdravil ljubljana in se mu zlasti zahvalil, da je obogatil repertoar hrvaškega gledališča.

Nato je Begovič pozdravil Joco Cvijanovič v imenu igralcev. Govoril je tudi učenec dramatične šole, na kateri poučuje Begovič kot profesor.

Ves oder se je med tem napolnil z lavorijevimi vencami in darovi, med temi z vencami prosvetnega ministra Stjepana Radica, župana arh. Heinza, Matice hrvaške, Gradske štedilnice, Društva zagrebških Hrvatov, generalnega direktorja Antića itd.

Milan Begovič se je v svojem odgovoru globoko ginejal zahvalil vsem gratulantom. Posebno zahvalno pa je izrekel direktorju dr. Gavelli, v katerem je našel toplega prijatelja in sodelavca. Zahvalni se je zagrebškemu občinstvu, kateremu poklanja deseto svoje dramatično delo.

Po proslavi se je vršila premijera »Pustolova pred durmi«, ki je žela ogromen uspeh. Tekom večera je bil ljubljani predmet vstrajnih navdušenih ovacij.

K sporu radi razstave v Filadelfiji. Prejeli smo in pričujemo: Listi poročajo, da je med beogradskimi umetniki in umetnostnim aranžerjem naše razstave za Filadelfijo prof. Krizmanom iz Zagreba izbruhnil spor in prinašajo razne beogradske novine o tem sporu dolge izjave prizadetih čimteljev. V glavnem tožijo beogradski likovni umetniki, da je ministristvo trgovine zapostavljalo Srbijo in Beograd in da je vodstvo, odnosno aranžma razstave prepustilo prof. Krizmanu iz Zagreba, ki da je že na pariški razstavi dokazal plemenito pristranost ter bagateliziral beogradске umetnike. K tej pritožbi pridružujemo se tudi Slovenci, ker se je Slovenijo na pariški razstavi istotako zapostavljalo ali pa se bolj. Slovenci smo iz naše prevelike obzirnosti molčali do sedaj, sedaj pa javno izjavljamo, da je prof. Krizman nad vse bagatelna postopal. Sei je tako daleč, da je naša aranžerzema sploh odvzel možnost razstavljanja. Potem pa je samolastno razporejal in gospodaril z našimi, s toliko skrbnostjo in ljubeznijo izdelanimi stvarmi

kriminalnega redarstva Zika Lazić in dr. Bogdanović. S pomočjo nemških kriminalnih oblasti so v Bielefeldu odkrili tiskarno. Nadaljna preiskava je v teku.

Prosveta

ter tudi končno docela vse pokvaril. Slovenija je bila na pariški razstavi kakor pastorka. Bila je kakor hiša brez gospodinjke, kjer je zagospodarila razmere, stvari in namene nepoznavajoča roka. Vprašujemo se, so-li bili za to izdani milijoni, da zapostavljajo Slovenijo in Srbijo? Sedaj pa se čudijo merodajni faktorji, kako da ni zanimanja za filadelfijsko razstavo? Se pač vsakdo boji, da bo zopet tako, kakor je bilo v Parizu. Umestno bi bilo, da ministri svet zavedo pariške razstave temeljito preišče.

Današnji prvi koncert pevskega zbora »Stoga« obsega precej obširen in pester spored. Pevovodja Mirko Premek hoče pokazati s svoim zborom sad enoletnega dela. Pojejo se starejša skladba O. Deva, V. Mirka in A. Drobniča ter najnovejše Adamičeve, med njimi, kakor že omenjeno, najnovejša »V samostanu«. Nova je tudi Marotova »Lubi konja jaše«. Sodelujejo g. Sv. Banovec z g. H. Svetelom in tercet mariborske »Drave« s harjo, ki ga bomo slišali v Ljubljani prvič.

Jubilje čehoslovaškega geografa. Porodilni iz Prage je včeraj 10. t. m. slavil 60 letnico svojega rojstva ugledni češki geograf dr. Václav Svamberk, profesor geografije na praški Karlovi univerzi. Prof. dr. Svamberk je ustanovitelj prškega geografskega inštituta. Kljub vsem nesprotovanjem od strani nekdanje dunajske vlade, se je prof. dr. Svamberk potrdil, da je osnovec onega največjih geografskih zavodov v Srednji Evropi. Med svetovno vojno so avstrijske oblasti zelo ovirale delovanje tega zavoda. Ko so prihajala po tajnih potih prva pozitivna poročila o čehoslovaškem nar. osvobodjenju, je postal v Geografskem zavodu zelo živahno. Prof. Svamberk je delal noč in dan ter pripravljaj geografske načrte za mirovno konferenco. Prof. Svamberk je obenem ustanovil veliko in bogato knjižnico tega zavoda. Profesor Svamberk je med drugim zelo obširno obrat. geografski položaj Konga v Afriki. Spisal je v francoski tudi veliko zemljepisno delo o Čehoslovaški. Prof. Svamberk je med drugim dopisoval član Societa de Geographie de Lille, dopisujoči član Poljskega geografskega društva v Varšavi in še mnogih drugih svetovnih geografskih društev.

Nova Hindemithova opera. Paul Hindemith je dovršil novo, cel večer obsegačo opero »Cardillac«. Besedilo opere je napisal Ferdinand Lion. Premijera se vrši še tokom te sezone v Frankfurtu.

Julijska brazina

— J. Ponesrečil se je in na poškodbal je umrl v Audun Le Tiche na Francoskem rudar Josip Florjančič iz Grabovca ob Bači. Mladega primorskega fanta so pokopali ob številni udeležbi.

— Napad na zdravnik dr. Ivana Smerčinčiča v Gorici. V petek popoldne je prihitel v ambulatorij dr. Smerčinčiča (Smerčinčič) v Semeški ulici 49letni natak Josip Bon. Kaj se je godilo med njim in zdravnikom, še ni natančno dognano. Bon je streljal na zdravnika in ga zadl v ramo. Doktor Smerčinčič pravi, da je Bon pridviljal v sobo in ustrelil. Bon pa pravi, da je streljal zdravnik in da se je on samo branil. Zdravnik so takoj spravili v sanatorij in tam izvršili operacijo, po kateri je izven nevarnosti. Pri dr. Smerčinčiču je bila zaposlena Bonova žena, ki je pa nedavno zapustila samo to službo. Bon pa je bil edel v Trst v nelo restavracijo. Prišel je v Gorico in pisal zdravniku, da hoče vedeti, kje je njegova žena in kaj je z njo. Zdravnik mu je ind guriran odgovoril, da je izročil njegovo pismo policiji. Bon je pisal še enkrat in ker ni bilo odgovora, je prihrumel v zdravnikov ambulatorij. Bon je zelo ljubosumen človek in je svojo ženo iz ljubosumnosti tudi pretepal. Bon je bil aretiran.

— Suspenzorni so za pol leta gorški odvnetiki dr. Podgornik, dr. Gabrček, doktor Orel in vpok. sodni svetnik Mašera, ker se niso udeležili dolarske zbirke za poravnovo prvega obroča ameriškega dolga. Fašisti so to zahtevali in odvnetiška zbornica jim je ustregla.

Rizne tipke in pisave za pisalne stroje vsih sistemov spreminjam po naroči in vzorcu. Tehnična znanja. Lud. Baraga Te. of. 930 Selenburgova ulica 6

Jack London:

Roman treh src

Krogla je pljusnila v vodo tik za čolnom. Francis je videl, kako je planila deklica pokoncu, izšla starem bradaču puško iz rok in preprečila drugi strel. Opazil je tudi, da so se vsi trije možki odalili od deklice, da bi lahko nemoteno mrlili in kako jih je ona z revolverjem v roki prisilila, da so naposled povesili puške.

»Angelika« se je ustavila in v enem skoku je bil Francis na krovu. Hipoma je zavrtel krmar kolo in jadrnica je naglo odplula. Kakor razposajeno dete je poslal Francis na obali stoječi deklici z roko poljub in opazil, kako je neznanca omahnila v naročje najstarejšega možkega z dolgo brado.

— Cayenski poper, bogme! To so gotovo člani proklete in neverjetno ponosne rodbine Solano, — se je zarežal Francisu kapitan.

— Prava strašila, popolni idioti, vam pravim. Gotovo nimajo vseh kolesčkov v glavi! se je zamajel Francis v odgovor in skočil na krov, da pošlje z roko čudni neznanki še nekaj poljubov.

Pod pritiskom ugodnega vetra je »Angelika« nazlo rezala valove. Pila je mimo Chiriquiskega zaliva in k polnoči so bil naši junaki že pri otokih Bull in Calf, kakih 50 milj od obale.

Drugo jutro se je odpeljal Francis po zaltru s čolnom na otok Bull. Ogledati si je hotel ta otok zato, ker mu je kapitan povedal, da se mude ob tem času na njem Indijanci s kontinenta, ki hodijo sem lovit želve.

Čim se je izkrcal na otoku Bullu, je Francis takoj spoznal, da ga loči od Newyorka ne le trideset stoletij zemljepisne širine, marveč tudi trideset stoletij in da ga je zanesla usoda iz središča civilizacije v najprimitivnejše razmere prvobitnega sveta. Indijanci, ki so lovili na otoku želve, so bili skoraj popolnoma nagi. Kot orožje so jim služile okorne, zelo težke sekire. Bili so vsiljivi in nevarni razbojniki. Otok Bull je bil njihov, — tako so pojasnili Francisu s pomočjo mornarja-črnca, ki je razumel njihov jezik. Kar se pa tiče otoka Calfa, kamor so prejšnje čase tudi hodili lovit želve, je zdaj last nekoga divjega belokozca, ki je tako krut in hraber, da se ga boje celo Indijanci, ki drugače niso posebno gostoljubni in strahopetni.

Dočim je delal Francisu enemu izmed njih navodila, kako naj pojasni zagometnemu belokozcu, da bi ga rad posetil, so se zbrali drugi okrog Francisovega čolna. Indijane se je široko zarežal srebrenemu dolarju in takoj je bil pripravljen izpolniti Morganovo povelje. Drugi so se sukali okrog mladega Amerikanca in si na vse načine prizadevali priti do denarja. Nekateri so prosili in moledevali v svojem čudnem narečju, naj poseže v žep in po-

tolaj njihov pohlep po denarju, drugi so molčali in srdito gledali nepovabljenega gosta. Naposled so mu ukradli celo pipo, ki jo je vzel slučajno iz ust in položil kraj sebe. Francis je dal tatu pošteno zaščuko, ki je divjakom očividno tako imponirala, da se je pipa takoj vrnila k njegovemu gosposarju. Toda divjaki so si kmalu opomogli od trenutnega presenečenja. Takoj so se zasvetile na solcu njihove strašne sekire. Francis je mirno potegnul revolver in pomiril razjarjeno tolpo.

Takoj nato se je začel Francis zanimati za vedenje črnca-mornarja. Slednji je stopil na suho in kramljal z Indijanci kakor z najboljšimi prijatelji. Mademu Morganu to pobratimstvo ni nič kaj posebno ugajalo. V tem se je vrnil z otoka Bulla sel in izročil Francisu listič papirja, na katerem je bilo napisano s »svinčnikom:

»K vragu!«

— Vse kaže, da se bo treba osebno zglasiti pri tem gostoljubnem otočanu! — je dejal Francis in poklical črnca.

— Bodite oprezn! in varujte se, sire! — ga je opozoril črnc. Ti divjaki vam lahko skušajo tako vročo kašo, da vam sežge želodec.

— Marš v čoln in veslaj! — ga je prekinil Francis osorno.

— Ne, sire, zelo žal mi je, sire, — se je glasil mornarjev odgovor. Sem namreč mornar kapitana

Trefethena, sire, ne pa samomorilec, sire. Ni moja dolžnost slediti vam tja, kjer me čaka neizogibna smrt, sire. Najbolje bo, sire, da se čim prej umakneva iz tega nevarnega kraja, kjer vam bodo tja prav kmalu še bolj vroča.

Z neverjetno hladnokrvnostjo je položil Francis svoj revolver v žep, pokazal nagim divjakom hrbet in odšel skozi palmovo goščo proti obali. Mimo ogromne skale je prišel do obale. Na nasprotni strani obale otoka Calfa je zagledal Sotor. V bližini je ležal primitiven čoln, v katerem je bilo polno vode. Francis je začel z lesenim koritcem črpati vodo iz čolna, da bi se mogel prepeljati na otok Calf. Pri tem je opazil, da se skrivajo divjaki za kokosovimi drevesi in ga radovedno opazujejo. Strahopetnega črnca-mornarja ni bilo nikjer.

Prepeljati se čez ozek preliv med obema otokoma ni bilo težko. Komaj je pa Francis stopil na obalo otoka Calfa, že je naletel v osebi bosega in miščastega neznanca na grobo negostoljubnost. Bosi neznanec je stopil izza palme z revolverjem v roki in zakričal:

— Vrag s teboj! Kar poberi se! Pes!

— Pasja dlaka! — se je nasmehnil Francis. — V teh krajih se človek ne more ganiti, ne da bi naletel na cev. In vsi so menda prepričani, da je njihova sveta dolžnost kričati: marš, glej da izgineš!

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 10. januarja 1926.

— **Redukcija šolskega pouka na Tehnični srednji šoli v Ljubljani.** Z novim letom so na tem zavodu v vseh 32 razredih skrajšali šolski pouk za 4 do 8 ur na teden. Redukcija ni zaukazana iz pogojskih razlogov, temveč ker ni denarja za plačevanje učiteljev! Redukcija ima trajati do novega budžeta. Primanjkljaj znaša okrog 50 tisoč dinarjev in je nastal, ker niso izvršena vsa potrebna imenovanja in se učitelji namesto iz kredita za sistemizirana mesta plačujejo iz kredita za prekomerno delo, ki je rednega predčasnega izrpan. Mesto, da bi se dovolil naknadni kredit ali izposlovalo kritje za virmanom v budžetu, se na naši prvi strokovni šoli uvede redukcija pouka, ki mora imeti za posledico slabše učne uspehe in slabšo kvalifikacijo absolventov. To dokazuje, da na oddolnih mestih ni pravega razumevanja za potrebe našega strokovnega šolstva. Naloga vseh zainteresiranih krogov in vseh slovenskih narodnih poslancev bi bila, da z odločno intervencijo takoj ustavijo redukcijo pouka.

— **Vprašanje premetistve Vodnikov spomenika.** Pišejo nam: Gosp. W. je pokrenil prav umestno vprašanje, da se premesti Vodnikov spomenik na prostor, kjer pride bolj do volje, kakor na dosedanjem svojem mestu. Kakor čujemo, tudi gerentski svet ni nasproten temu načrtu, ker pač uvideva, da prostor, kjer sedaj stoji spomenik, zanj ni več prikladen, vsaj tako ne, kakor preje, ko je imel za ozadje še licejsko poslopje. — Kakor torej priznavamo umestnost premetistve, tako ne moremo dovoliti, da bi se to vprašanje rešilo enostransko ali celo birokratski. Mnenja smo, da se sme to vprašanje urediti samo v soglasju z najširšo našo javnostjo. Zato predlagamo, naj gerentski svet skliče anketo, v katero naj pozove zastopnike raznih naših korporacij, predvsem seveda kulturnih in razne naše strokovnjake. Ta anketa naj nato definitivno reši vprašanje premetistve spomenika. Morda se ta anketa izreče za to, da se postavi spomenik pred »Narodnim domom«, kjer menijo nekateri, da bi prišel spomenik najbolj do volje, ako bi se ta trg preje primerno preuredil.

— **Odhod kraljice Marije v Bukarešto.** Po poročilih iz Beograda je Nj. Vel. Kraljica Marija včeraj ob 10. dopoldne odpotovala s svojim spremstvom v Bukarešto, kjer ostane do 23. t. m., ko se vrši v Beogradu prvi dvorani ples. V kraljičinem spremstvu se nahaja tudi hčerka bivšega ruskega poslanika v Beogradu gđ. Hartwig. Na kolodvoru se je od kraljice poslovil kralj.

— **Nov šef obrtnega šolstva.** Za načelnika novega oddelka za obrtno šolstvo v trgovskem ministristvu je imenovan dr. Otton Bošnjak, vsenčliski profesor v Zagrebu.

— **Minister za agrarno reformo Pavle Radič** je včeraj odpotoval iz Zagreba v Beograd.

— **Za 8 milijonov drobita.** Komisija finančnega ministristva in Narodne banke, ki je sprejemala v Solunu korani drobita, je končala svoje delo. Pošiljatelj kovancev denarja v vrednosti 8.000.000 Din je bila odposlana v Niz, kjer je Narodna banka spravila drobit v svoje tresore. Novčiči so po 2, 1 in pol dinarja. Od celokupne vsote je za 1.300.000 novčičev po 50 para.

— **Z Jesenic nam poročajo:** Danes dne 11. t. m. praznujejo na vsi Gorenjski znani in priljubljeni založniki pivovarne »Union«. Fran Paulin 30 letnico svoje poroke, 26 letnico, odkar stalno živi na Jesenicah in 20 letnico, odkar je član jesenjskega »Sokolca«. Paulin je pristna gorenjska košenila, navdušen turist in izborni pokrajinski fotograf. Široc naše domovine je zaslovel po svojih ekskurzijah, umetniško dovršeni pokrajinski slikah iz Triglavskega gorja, Karavank in Savinskih Alp, ki jih je sam začel in ki že desetletja romajo v svet kot glasnice prirodne lepote naših slovenskih krajev. Gaulin je navdušen narodnjak, mož odločne naprednega mišljenja, prepričan Jugoslovem, ki je v tem duhu vzgojil tudi svoje deca. Vriemu rodoljubu, navdušenemu planincu in Sokolu in njegovi isto tako narodno misleči in delujoči življenski družici ključno ob jubelejo: Se na mnoga leta!

— **Hudo zimo napoveduje znani francoski grafolog prof. Raymond.** Pravi, da bom imeli v januarju in februarju zelo ostro zimo. Kalih 40 dni bo suho, krasno vreme s nizko temperaturo. Osebito en teden bo zelo mrzlo. Letina 1926 bo srednja. Potresni nastanajo med marcem in junijem. Strašni viharji bodo divjali v Bretanji.

— **Potopljen parobrod.** V pristanišču v Gruziji je zadel parnik »Petka« v italijanski parnik »Audoc« s tako silo, da je »Audoc« dobil veliko luknjo ter se kmalu potopil s 1000 tonami tovora. Nesreče je kriv italijanski parnik, ker ni imel predpisane luči.

— **Velikonočni izlet v Italijo.** Kakor se objavi, priredi »Probnica« velikonočni izlet v Florenco, Rim in Neapelj (Pompeji, Vesna ali Capri) ter preko Ancone na Reko. Celokupni stroški 2.500 Din. Prijave se sprejemajo samo še do 31. januarja. Število udeležencev 40. — Gospodarski odsek »Probnice« Tehniška srednja šola v Ljubljani.

— **Na morje!** Kakor pred tremi leti, priredi turkopolno društvo v Zagrebu skupno s Slovenijo tudi letošnje potovanje po morju s najdobnejšim našim parnikom »Karadjordje«. Fotovanje se ima vseliti koncem aprila in začetkom maja. Tre senzanin interesno s programom potovanja, skicujemo na ponedeljek 11. t. m. ob 20. uri v restavraciji Zvezda sestanelek. Na katerega vabim vse one, ki se nameravajo po-

— **Ime dobilo pa lahko tudi planinske lastnosti pri meni.** — Dr. Rudolf Marš, Biet. weidova c. 10. II.

— **Dajte nam strošnice!** Iz krogov ka. dillec smo prejeli sledeči dopis: Ze nekaj časa naših trafikah in zalozah monopolističnih predmetov ni več dobili strošnice za napravljanje cigaret. Govori se, da ima monopolistka uprava velike zaloge cigaretnega papirja za savičanje in ker hoče tega prodati, prepoveduje fabrikacijo in uvoz strošnic. To je naravnost nezakonita kratkovidnost. ki si jo e mogla izmisliti le kaka bistra glava pri nas. Prej bi se dalo govoriti o odpravi tobaka sploh, kakor jo sedaj v Severni Ameriki, ko so to državo več ali manj osk. škil alkohola, propagira veliko število udruženj. Dokler ima pa država sama v rokah tobačni monopol in črpa iz njega lepe dohodke, je naravnost smešno in skrajno ne-trgovsko, ako hoče odpraviti nekaj, kar znatno povečuje prodajo tobaka in kar je razširjeno in v rabi po vsem svetu. Kaj so posledice? Da bodo skušali razni ljudje ti. hotapiti strošnice iz inozemstva. Zapadli bodo težkim denarnim in zapornim kaznim in vse to bo imelo na vesti kratekovidna uprava. Ali ni poslanca, ki bi opozoril na to nesmiselno početje, ki nas mora pred vsem svetom osmešiti?

— **Smrtna kosa.** V črta mladosti, v trenutku, ko je končal svoje studije in ho. tel stopiti v življenje, je v Zagrebu umrl g. Vladimir Rutar, absol. pravnik, sm. odličnega slovenskega rodoljuba g. Matije Rutarja, višjega sod. svetnika v p. v. Co. rici. Simpatični mladenič je imel vna svoj. stva, da postane vrten naslednik svojega zaslužnega očeta. Kruta smrt ga je ugra. bila rodbini in narodu, še predno se je mo. gel uveljaviti v življenju. Pogreb bo danes popoldne v Zagrebu na pokopališču na Mi. rogoju. Bodi mu ohranjen blag spomin, nje. govni težko prizideki rodbini naše iskreno sočutje.

— **Mesto venca na krsto blagopokojne. mu Ivanu Knezu** daruje rodbina dr. Tav. darjeva Ciril Metodovi družbi Din 100.— in Jugoslovanski Matič Din 100.— in g. Filip Supančič za mestne uboge Din 200.—.

— **Iz zaporov novomeškega sodišča** je pobegnil neki Milica Krešič. — **Nepošten krojač.** Zaradi ponoverb in goljufij se opetovano kaznovani krojač Anton Jakše je v Zagrebu ponoveril nov uniform. plašč finančne kontrole in nov ko. žuh v vrednosti nad 3000 Din. Jakše je nato zapustil rodbino in pobegnil.

— **Železniška nesreča pri Zagrebu.** Že. lezniški čuvaj pri čuvajnici št. 66 je javil prometnemu uradniku na glavnem kolodvoru, da je danes ob 7.20 zjutraj brzdovlak povozil neko staro ženko. Brzdovlak je ženo razvoznil. Pri ženi so našli vložno knjiž. nico Hrvatske eskomptne banke, glasečo se na ime Marija Dumič.

— **Okraden bančni ravnatelj.** Pred dnevi je prišel v Beograd iz Subotice ban. ni ravnatelj Salomon Elijaš. V vozu je za. spal, med tem pa mu je neznan žepar iz. maknil listnico s 140.100 Din. Tatu se ni. so izsledili.

— **Poskus samomora učitelja.** Včer. ai se je pri Zagorju vrgel pod tovorni vlak učiteljica Dragica R. iz St. Jurja pod Ku. mom. Lokomotiva je nesrečno vrgla v stran. Učiteljico so s težkimi poškodbami prepeljali v ljubljansko bolnico, njeno stanje je resno. Vzrok samomora je bila ba e živ. na bolezen.

— **Obsodba klevetnika jugoslovanskega Sokolstva.** Pred sodiščem v Zagrebu se je v soboto vršila razprava proti uradni. ku »Novi čujmo, radi klevet, iznešenih v član. ku o proslavi 1000letnice, ki jo je priredil JSS v Zagrebu 8. sept. t. l. Tožbo je vložil JSS. Dasi se je obtoženec brnil, da so člank napisi separatištni Sokoli in ga uvrstili v list brez njegove vednosti, kar on obžaluje — je sodišče obsodilo Dragotina Orsanića na šest dni zapore in 300 Din glo. be, pogojno na leto dni zapore. Plačati mo. ra tudi stroške procesa v znesku 1500 Din. Zastopnik JSS dr. Otton Gavrilčič si je iz. prosil tridnevni rok za razmisljanje in da dobi v tem času nadaljna navodila s strani JSS v Ljubljani.

Iz Ljubljane

— **Državna borza dela v Ljubljani.** V času od 27. do 31. decembra 1925 je bilo v Državni borzi dela razpisanih 57 službenih mest. 107 oseb je iskalo dela, v 37 slučajih e borza posredovala z uspehom in 6 oseb je odpotovalo. Od 1. januarja do 31. decembra 1925 je bilo skupaj razpisanih 5613 prostih mest, 8332 oseb je iskalo dela, v 3476 slu. čajih je borza posredovala z uspehom in 2493 oseb je odpotovalo.

— **Odobrova seja strok. udru.** jug. oblikajočih umetnikov se peloci na torea 12. t. m. ob 20. v danski sobi kavarna »Emona«.

— **Gospodarsko izobraževalno društvo za dvorski okraj** vabi svoje člane in somiš. ljence, naj se v prav obilnem številu ude. leže predavanju, ki ga bo imel g. prof. R. Pavlič. Govoril bo o posrnatnem življenju pri starih narodih. Predavanje bo nepre. ključno dne 14. t. m. ob 8. uri zvečer v knjižnici.

— **Planinski ples priredi SPD** v ponedel. jek dne 1. februarja ob 8. uri zvečer v vseh prostorih Narodnega doma v Ljublja. ni. Sodeluje polnoštevna godba Dravske divizije. V paviljonih, kjer iz prilaznosti so. delujejo društvu naklonjene narodne dame, bo preskrbljeno z vsakovrstnimi okrepit. lami. Plesi v obeh dvoranah se bodo la. vojali najmodernejši, vmes pa tudi ne bo izostajal priljubljen valček, polka in četvor. ka, tako da bo prav vsakemu planincu mogoče zavrteti se z brhko planinko. — SPD prireja tudi letošnji planinski ples v krite stroškov Doma na Kravcu, ki je stal do sedaj obli. čen, to je za vsa stariša. Kar

Morski vrag

največja filmska senzacija 1926.

Kino Matice.

je bila v septembru vsled slabega vremena udeležba pri otvoritvi bolj pičta, naj v na. domestilo prihitel vsak zaveden planinec in planinka na naš planinski ples, da tu skupno naknadno proslavimo otvoritev naše naj. lepše postojanke v Kamniških planinah.

— **Društvo najemnikov za Slovenijo** opozarja, da se vrši prihodnja javna odbo. rova seja v sredo dne 13. januarja 1926 ob 20. v velik dvoran Mestnega doma. Društ. vna pisarna daje članom dnevno od 18. do 20. ure informacije na Sv. Petra cesta 12, podprtišče, vhod iz ulice, za Cresoim.

— **Zadružni sestanki pleskarjev, sobo. in črkoslikarjev v Ljubljani** se vrši v torek dne 12. t. m. ob 3. uri popoldan v resta. vraciji z Franc Kavčiča na Privozu. Prosi se sigurne udeležbe gosp. stanovskih kole. gov. — Sklicatelj.

— **Drustvo drž. policijskih namestne. cev v Ljubljani** se najskrajneje zahvaljuje vsem dobrotnikom prostovoljno darovanih darov, posetnikom veselje in sploh vsem onim, ki so za katerikoli način pripomogli k tako lepo uspešni naši dobrodelni prire. diti. — Vseščilni odsek.

— **Pevski zbor Glasbene Matice v Ljubljani.** Prihodnja dva tedna detaljno vaje za nov program: sopran in tenor v to. rek in četrtak, alt in bas v sredo in petek. Ženski glasovi vedno ob četrt in 19. moški ob 20. Pevska šola v ponedeljek ob četrt 19. — Točno in vsi. — Odbor.

— **Krojnik tečaj.** Urad za pospeševanje obrti v Ljubljani je otvoril 7. t. m. 3. pri. krojevalna tečaja za krojače. Pouk se vrši na tehnični srednji šoli in sicer en tečaj od 14—17 in drugi od 18—20 ure. V obeh te. čajih je vseh učencev 75. Voditelj tečajev je strok. učitelj g. Alojzij Kustelj.

— **Društvo zobotehnikov za Slovenijo** v Ljubljani obvešča svoje člane, da se na. mesto odjadje seje 6. t. m. vrši prvi vsta. nek 13. t. m. točno ob pol 21 uri v resta. raciji »Novi svet«. Prosi se polnoštevilne udeležbe. Tajnik.

— **Pevke in pevec »Ljub. Zvona«.** V ponedeljek zvečer zaradi koncerta »Sloge. skupna vaja že ob sedmih. 32/a — Čegavo je kolo, Ljubljanska polica. je odvzela smaneno tatu Jak. Kisu iz Cer. nice kolo št. 3055, ker je bilo brezvomo kje ukradeno. Dovi se pri polic. ravatelj. stva.

— **Zgubila se je pesca volčje pasme** pod imenom Frida. Odda naj se jo v Tirol, fotograf.

— **Vlom v Zalokarjevi ulici.** V noči od sobote na nedeljo je neznan storilec vplomil v trafiko Ivana Bizjaka na vogalu Bo. horičeve in Zalokarjeve ulice in odnesel večjo količino cigar in cigaret, več loncev masti ter nekaj denarja. Skupna škoda znaša 5300 Din.

— **Podjeten kolesarski tat pod klju.** sam. Polcija je prišla 30letnega Josipa Pezdirlja rodom iz Lukavice pri Brezovci. Mož, ki je stanoval v Šiški, je že od pr. vata dalje uganjal precej pustolovski življenje. Po večini se je preživljal s tatvi. no koles. Ukradeno kolesa so dalje razpe. čavali njegovi znanci, med temi mehanik J. Š. iz Šiške, ki jih je v svoji delavnici predelal. V afero pa je vpleten tudi hišni posestnik A. H.

VI BODETE VEROVALI

da eden par nogavic z žigom in znamko (rečco, modro ali zla'o)

»ključ«

traja kakor štirje pari drugih ako kupite eden par. Dobivate se v vseh »ročala nah.

Iz Maribora

— **Operna Evangeljnik na maribor. skem odra.** Vaje za to prekrasno, zelo melodično deloma jako dramatično glasbe. no dramo (tega hrasa se postavljuje sam av. tor mesto običajnega: opera) so v pol. nem teku in se vrši premijera še v najkraj. šem času. Pretresljivo dejanje, prežeto z refigioznimi motivi, humoristični zbor me. ščanov (kegljaški prizor, ki je pravi bisser med opernimi štori), gniljiva scena z otroškimi zborom, krasne arije in dueti, močna dramatska uprav Wagnerja mesta v godbi — vse to bo gotovo pripomoglo, da bo ta opera, ki je šla uspešno po vsem svo. to, tudi v Mariboru ugajala in polnila hišo. Gledališče se trudi, da bo izpadla kar naj. boljše, ker lau je na tem ležeče, da pride tudi opera do svoje zaslužene veljave. Naslovno vlogo poje g. Burja, režira pa g. Urvalek. Orkester je pomnožen in sodeluje tudi hara.

— **Novi komendant mariborske gar. nizja general Petar Kostić** je to dni nastopil svojo službo. To je po generala Maistra prvi vojaški poveljnik v Mariboru s članom generala.

— **Ljubljanski trgovski skladniki** so obiskali pretekli petek Maribor ter si ogledali razna industrijska podjetja, kakor mlinarno »Zlatorog«, tovarno »Sokolada« »Mi. rime in svornaro Bühl. Drugi dan so se odpeljali v Ruše, da so si ogledali tovarno za dušik in haršid, nato pa e obiskovali Pala. Izletnike je vodil izr. Kavčič.

— **Devet planin vrnj** se je sodelilo na mariborskem kolodvoru nekemu izvoz. ničarju, ker je bil vagon prenatrhan. Škoda znaša nad 30.000 Jo.

— **m Cene jajcem** se padla od Din 1.90 na Din 1.25, kar je posledica toplega vre. mena.

— **m Podružnica Jadranske** — podnav. ska banka je z novim letom odpovedala šestim uradnikom službo, ker niso hoteli vzeti s podpisni na znanje, da je pragmatika sistirana ter da veljajo za nje določbe o ravadnih trgovskih nameščencih. Tudi dir. sent je nov.

— **m Ponorajni 100dinarski bankovci** v Slov. Goricah. Gostilničar Josip Nedeljko iz Sp. Jarenine je šel pretekli dni na pošt. ni urad k Sv. Jakobu ter vplačal večji znesek na davke. Med bankovci je bila tudi ponorejena 100dinarska novčanica. Od kje izvira ta falsifikat, še ni ugotovljeno. Uve. dena je bila stroga preiskava.

— **m Za slavno podjetstvo.** Vse nove stanovanjske hiše v Mariboru bodo 3 leta proste vseh občinskih doliad. Stavbni potetniki so baje sklenili, da zgrade že letos vsak po eno stanovanjsko hišo za de. lavce. Pripravlja se tudi ustanovitev stanovanjske kreditne zadruge po vzoru »Stan in dom« v Ljubljani.

— **m Za novo drž. obrtno šolo** v Ma. riboru odstopi mestna občina za šolsko le. to 1926/27 prostore v »Vesni« (bivši nem. ški »Tochterheim«).

— **m Izdelava novega regulacijskega na. črta za mesto Maribor** se je poverila arhi. tektoma J. Jelencu in Čežki za honorar 48 tisoč dinarjev.

Iz Celja.

— **c Društveno življenje.** Zadnje dni se je vršilo več občnih zborov raznih društev. Državna krajevna zaštita dece in mladite je na svojem občnem zboru podala obširno poročilo o svojem delovanju v minulu i. latu. Občni zbor je pokazal, da deluje zaštita vneto, vestno in ljudomilo, kar jo izredno priporoča dobremu srcu prebivalstva. Pri vseh je bil predsednikom izvoljen školski nadzornik g. Ljudevit Černei. — V petek se je vršil občni zbor Celjskega pevskega dru. štva. Predsednikom društva je bil izvoljen g. prof. Fink. — V soboto se je v mali dvor. ani Narodnega doma vršil občni zbor So. koljskega društva ob lepi udeležbi članstva. Iz poročil funkcionarjev je bilo razvidno krepko delovanje društva v minulni i. tu. Kot starosta je bil zopet izvoljen dr. Milko Hrašovec.

— **c Novoustanovljena klerikalna tiskov. na zadruga** namerava, kakor čujemo, otvori. lastno knjigarno že sredi februarja t. l. Knjigarna bo najbrže na mestu prejšnje Ra. sacheve trgovine v Prešernovi ulici.

— **c V prid Dijaški kuhinji** se vrši, ka. kor vsako leto, tudi letos domača veselica dne 16. januarja v restavracijskih prostora. h Narodnega doma.

— **c Tedenski izkaz mestne klavnice.** V tednu od 28. decembra do 3. januarja se je zaklale 16 volov, 10 krav, 3 telice, 20 telet, 28 svinj in 1 ovca. Uvozilo se je 683 kg govedine, 1815 kg teletine in 1012 kg svinjine.

NALVOJVOGA ALBREHT, znani preten. dent na madžarski prestol, je, kakor poro. čajo tisti, tudi zapleten v afero s ponore. jenimi francoskimi bankovci. S pomočjo po. narajenih francoskih tiskočkov so ga njegovi pristajali hoteli spraviti na madžarski prestol.

Sokol

Sokol na Viču

(Občni zbor.) V nedeljo, 10. t. m. se je vršil ob čast. ni udeležbi članstva XVII. redni občni zbor Sokola na Viču. Zbor je otvoril starosta Brat Jelencič ter pozdravil zastopnika sokolske šole Ljubljana br. Milka Kra. peža in ostalo članstvo. Spominjal se je v kratkem govoru vseh važnejših dogodkov minulega leta, predvsem umrlega, nenado. mestljivega in požrtvovalnega brata Gol. mira Verbiča. Nato je prečital br. tajnik za. pisnik zadnjega rednega in izrednega obč. zbora.

Župni delegat je pozdravil zbor v imenu župnega etarešinstva in prečital poslanico JSS. Pozival je članstvo, da redno pla. čuje svoje prispevke društvu, oz. župi in savezu. V daljšem govoru je nato podal več nasvetov novemu odboru za bodoče delo. vanje društva. Poudarjal je posebno važ. nost letošnjega leta, ko se vršita dve važni prireditvi: mednarodna tekma v Lyonu in VII. vesoljski slet v Pragi, ki je obenem jugoslovanski sokolski slet.

Šledila so poročila društvenih funkci. onarjev. Prvi je podal skrbno sestavljeno poročilo tajnik br. Božić. Poudarjal je, da je bilo vse društveno delovanje posve. čeno glavnostnemu razvrtju društvenega prapora, ki se je vršilo 12. julija 1925 ter je v moralnem in smotnem oziru slajno uspelo. Društvo se je udeležilo več prire. ditev bratinskih društev, kjer so talovadci po. kazali svoje telovadne spretnost. Društveno statistična belica 337 članov.

Blagajnik br. Jurnan je podal bla. gajniško poročilo, ki izkazuje lep finančni napredek. Zastavilo je bilo poročilo o š.

načnem stanju društva za zgradbo in vzdr. ževanje Sokolskega doma.

Načelnik Brunon Borštnik je nato podal tehnično poročilo. Telovadili so vsi oddelki, razen moškega naraščaja, ki alna pravega voditelja. Najlepše uspehe poka. zujeta moška in ženska deca. Jočim se ostali drugi oddelki na isti višini kot l. n. sko leto. Glavni nastop je bil ob razvrtju prapora. Društvo ima prednjaški zbor in knjižnico, ki se je pa članstvo premalo po. slučuje. Telovadni inventar se je nekoliko pomnožil in je vreden okoli 25.000 Din.

Društveni prosvetar br. Pavel Boršt. nik je podal poročilo o prosv. nem delu. ki je bilo okraj živahno. Ustanovili so se godbeni, pevski, dramski in mladinski od. sek, od katerih pa delujeta danes samo dramski in mladinski odsek.

Prosvetni odbor je priredil nekaj in. ternih proslav, prirejal dramske predsta. ve, zabavne večere itd. Društvo ima precej bogato knjižnico. Poročilo o mladinskem odseku je podal brat načelnik. Vse skrb je posvečal pravi sokolski vzgoji naraščaja in dece. Mladinski odsek je priredil več izle. tov z deca in njih roditelji. Poleg tega je priredil Miklavžev večer in božičnico, kjer je bila mladina tudi obdarovana. Mladinski odsek je vodil prav vneto br. Rems.

Nato je prečital br. tajnik spremene. na pravila, ki so bila soglasno sprejeta.

Na predlog revizorjev br. Klemen. čiča in br. Zavašnika je bil podeljen staremu odboru absolutorij.

Sledile so volitve novega odbora. Ker je dosedanj starosta br. Jelencič od. klonil mesto staroste, je bil predlagan za novega starosta brat Černagaj.

V odbor so bili nato soglasno izvolje. ni starosta Černagaj, podstarosta Tone Žig. on, prosvetar Jože Mešec, odborniki: Bartl ml., Borštnik Pavel, Gasperlin Rudolf, Komel Toni, Rems, Lojk Bernard in Mica Koščeva; praporščak: br. Sturm; namest. niki: Ambroz, Furianova in Kosic; revizorja: Klemenčič in Jurman; delegati za župni občni zbor: starosta, tajnik in bla. gajnik. Načelnika bo izvolil iz svoje sreče voditeljski zbor. Po krajših govorih neka. terih bratov glede društvenega delovanja v prihodnjem letu je nato br. Jelencič zahvalil lepo uspešni občni zbor, želeč no. vemu odboru kar najlepših uspehov.

Gospodarstvo

— **g Stanje Narodne banke dne 31. do. cembra 1925.** V oklepajih razlika v primeri s stanjem dne 22. decembra. Aktivna: Kovina ska podlaga 460.9 (+ 10.9), posojila 1.371.1 (+ 71.4), račun za odkup kronskih novčanic 1.152.9 (— 33.4), račun začasne razmenjave 347.3, državni dolgovi 2.966.3, vrednost drž. avnih domen, zastavljenih za izdajanje nov. čanic 2.138.3, saldo raznih računov 754.8 — skupaj 9.191.1. — Pasiva: od glavnice izpla. skan 28.2, rezervni fond 7.2, novčaniče v ob. toku 6.062.6 (+ 137.7), državni račun začasne razmenjave 347.3, državne terjatve po raz. nih računih 40.8 (— 123.0), razne obveznosti 491.0 (— 56.2), državne terjatve za zastavo ljene domene 2.138.3, ažijo za kupovanje zla. ta za glavnico in fonde 75.4; skupaj 9.191.1.

g. Posojila za naše industrije v in. ozemstvu. V finančnem ministristvu prouča. va pravilnik o izdajanju industrijskih ob. veznic za posojilo v svrhu pospeševanja na. še domače industrije v inozemstvu. Pravil. nik je sestavila posebna strokovna komisija.

g. Tečaj eksotičnih valut. Začetkom novega leta so notirali: danski goldinar 10 Din., estonska marka 0.12 Din, finska mar. ka 1.20 Din, letonski lat 10.10, litovski lit 5, turška lira 28.60, argentinski peso 20, kanadski dolar 54, brazilski milrele 6.26, egiptovski funt 260 Din.

g. Proračun prometnega ministristva. Prometni ministristvo je izdelalo načrt svo. jega proračuna za 1. 1926/27. Celokupni pra. račun bi znašal 3.142.000.000 Din. Za redne izdatke je določeno 3.228.079.000 Din, za iz. redne pa 213.920.100 Din. Redni izdatki so razdeljeni tako: ministristvo samo 6 mi. lioinov 732.160, direkcija za graditve novia železnice 7.620.680, uprava avtomobilskega prometa 9.501.880, uprava za eksploatacijo gozdov in emoriguriranje gradbenega mate. rija 16.808.460, direkcija rečnega prometa 5.059.360, uprava državnih železnice 5.517.510, uprava železniških delavnic za popravu pro. metnih sredstev 297.312.320, direkcija po. morskega prometa 77.534.050 Din. Od izred. nih izdatkov odpade na direkcijo za gradi. tev novih železnic 159.050.000, na direkcijo rečnega prometa 3.700.000, na upravo dr. zavnih železnic 42.000.000, na upravo žel. delavnice 3.000.000 in na direkcijo pomor. skega prometa 6.170.100 Din.

— **g Odbor za zunanjo trgovino.** V zu. nanjem ministristvu se je ustanovil odbor za zunanjo trgovino. V odboru je polnomočni minister dr. Vošnjak, načelnik konzularnega oddelka Brane Markovič in bivši generalni direktor carin Sava Kukič.

— **g Izvoz pšenice.** Od lanske letine smo izvozili doslej okrog 50.000 ton pšenice, ta. ko da je

To in ono

Iz ameriške kriminalistike

Kriminalni pojavi so v Združenih državah na dnevnem redu. Razlika med našimi kriminalisti in zločinci v Ameriki pa je ta, da postopajo pri nas zločinci večinoma nerodno, boječe in brez rizika, medtem ko se ameriški zločinci mečejo v vrtnice življenja s korajzjo in predrznostjo, ki mora pri marsikateri priliki vzbuditi tako v občinstvu, kakor pri sodnikih in policijskih oblastih, ki jih zasledujejo, pravo občudovanje. Zločinski napadi potom avtomobilov in raz avtomobile so v Združenih državah na dnevnem redu. Skoro dnevno poročajo časopisi v New Yorku, kako so zločinci raz avtomobil, drveč po glavni ulici z veliko brzino, istrkali bančnemu slugi torbico s več stotisoč dolarji, kako so oplenili draguljarja, ko je zvečer pospravljaj dragulje v safe itd. Ropi bogatinov so vsakdanji pojav. Zločinci si najprvo ogledujejo n. pr. bankirja in ga zasledujejo po cel mesec. Nato tančno prešturajo njegove poti, običaje, njegov dnevni urnik. Poznajo in fotografirajo mu prijatelje, da se lahko primerno maskirajo. V dolgih posvetih si predložijo vse eventualnosti, in izhodi ter izvedejo ob najugodnejši priliki napade. Bankirja odpe-

ljejo v neznane kraje, odkoder vrše dopisovanje z njegovo rodino, ki ji sporočajo o možnosti povratka ugrabljenega bankirja proti primerni odškodnini.

Proti temu zločinskemu svetu je mobilizirala ameriška policija svoje najboljša moči. Posebno čujčnost je policija posvetila postajam in velikim transamerikanskim brzovlakom in ekspresom, ki vozijo iz enega dela Združenih držav v drugi po več tisoč kilometrov daleč. V takšnih ekspresih se vozijo običajno zelo bogati ljudje, deloma po opravkih, deloma na letovišča in nosijo s sabo prav okrogle svotice. V teh brzovlakih se dogajajo prav čudne stvari. Tu izgine potnik iz zaprtega kupeja, tam krasotica naravnost iz objekta ljubimca, na tretjem mestu otrok iz naročja dočete matere. Amerikanskim zločincem ni težko ostaviti žrtev v velikanskih prerijah in gozdovih, ki se raztezajo ob železnica po sto in sto kilometrov daleč. Žrtve narkotizirajo s posebnimi praški in parfumi. Pri tem se poslužujejo tudi natakarskega občaja, ki vlivajo pri priliki v pijančo ali jed zaznamovanega gosta epojen prašek. Može se vleče pozneje v kupe in mirno zaspi. Medtem vstopijo zločinci, oropajo žrtev in jo navadno celo poženejo preko okna v prerijo, kjer živa duša ne naj-

de več sledi.

Sličan tajinstven zločin se je pred kratkim dogodil med New Yorkom in Chicagom. Zločinci so napadli na hodniku ekspresa sli na newyorškega milijonarja, ga oropali, nato vrgli z bežečega vlaka v jezero. Alarmirana policija je čisto po naključju prišla zločince in bodo storili sedaj konec na zasluženem električnem stolcu.

Nov način reklame

Star gospod in mlada gospodična stopita v tramvaj, v Ameriki seveda. Kmalu se razvije med njima pogovor. Stari gospod je precej gluh in uporablja akustičen rog. Mladenka govori precej glasno, da jo sliši starček. Slišijo jo pa tudi vsi v vozu navzoči. Starček vpraša: Draga Ete, ali veste gotovo, da sva se ušedla v pravi tramvaj, ki naj pelje v Blankety - Blanketeater? Da, da, dragi stari oče, ta tramvaj naju pripelje tja, da bova videla Bill Hart v Blankety-Blanketeateru v zadnji sliki - masševanje oov - boyas. Nastane molk. Čez nekaj časa se zopet oglasi starček, kakor da bi ne bil prav siguren, ali je res, kar mu pravi draga Ete. Vpraša: Ete, ali bi se ne hotela obrniti do voznika, da nama pove, ali se res pripeljemo s tem tramvajem v Blankety-Blanketeater... Ni potreba, dragi mo, ker je gotova, da se peljeva tja. Ujuden sopotnik se vmeša v pogovor in potrdi, da je

prav, kar pravi gospodična. Starček, ki slabo sliši, vpraša drago Ete, kaj ji je rekla gospod sopotnik. Ta mu pove in še destavi, da se popeljeta še s tramvajem 3. ulice itd. Tak pogovor teče, dokler je mogoče. Ko dospeta na cilj, se vsedeta na drug tramvaj, ki gre v nasprotno smer in reklama za Blankety-Blanketeater se nadaljuje.

Ženske bičale duhovnika

Marija Mesmin v Bordeauxu, bivša vrtarica, je silno agilna in zgovorna ženska, ki se je vedno mnoge pečala z verskimi zadevami. Ustanovila je med svojimi prijatelji in znankami leut Madone s solzami. Te dni so jo posetili novinarji, katerim je razlagala, kako je nastala sekta in kako deluje. Povedala jim je potem tole: Pred trdnjo je zahteval duhovnik Denoyer od mene, da se naj silem pred njim in podvržem eksercicijam. Od takrat dalje sem vedno dobeha po njegovi krivdi. To sem pripovedovala drugim ženskam, na kar se ji je odločilo deset, da gredo v družbi z dvema moškama v Bourbon, da tam dobe duhovnika Denoyerja in podvržejo njega »verski disciplini«, da pridem jaz zopet do prejšnjega zdravlja. Ko so se vrnili, se je vršila zahvalna služba božja s petjem v molitnici Madone s solzami. Potem so bili vsi pomirjeni in zadovoljni... Duhovnika so zbesnele ženske napade takole: Ko je končal

mašo, je šel v zakristijo, so prihrumele ženske in mu vrgle prahu v oči. Potem so ga zvezale, pomagala sta tudi dva moška, in vrgle na tla. Sezule so mu čevlje in pričele so ga bičati s trdo spleterjo vrvoj po bosih nogah, da je iz pete in prstov kar brizgala kri v ženske. Reče je kričal na pomoč in končno so prišli orožniki, ki so poklicali zdravnik na pomoč. Oba moška bičarja sta aretirana in pridržana v zaporih. Ženske so na svobodi. Ko so bile zaslišane, so izjavile, da ima oni duhovnik hudobnega duha v sebi in da provzroča ljudem nesrečo in bolezen. Bičale so ga v prepičanju, da izženejo iz njega hudiča, na kar bo imelo ljudstvo mir pred njim. In kdo sta tista dva moška, ki sta vodila srednjeveško bičanje v Bourbonu? Čuje! Eden, 39 let star, je predstojnik računskega urada, drugi, 21 let star, pa začetni uradnik na magistratu v Bordeauxu. Kaj takega v prosvetljeni Franciji v 20. stoletju!

* Najbogatejši narod na svetu so Indijanci, rodu Osage v Oklahordu. Vsak izmed njih je bogataš. V minulem fiskalnem letu so dobili vsega skupaj 30 milijonov dolarjev na tankerah in nagradah za petrolej in plin, producirani na njihovem ozemlju. Vsak član rodu Osage je dobil po 13.200 dolarjev. Tekom minulega fiskalnega leta se je pridobilo na ozemlju indijanskega rodu Osage 33 milijonov sodov petroleja.

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5.—

Mali oglasi

Zentos, dopisovanje ter oglašitve strogo trgovskega značaja, vsaka beseda Din 1.— Najmanjši znesek Din 10.—

Službe

Služba za takoj
išče v odvetniški ali drugi pisarni vpokojen uradnik, več strojepisja in vseh drugih del. — Ponudbe pod »Zmerna plača/109« na upravo »Slov. Naroda«.

Absolventka
trgovske šole, dobra strojepiska, zmožna slovenskega in nemškega jezika — išče začetno službo v pisarni ali trgovini; gre tudi kot blaginčarica. — Pisemne ponudbe pod »Zvesta/73« na upr. »Slov. Naroda«.

Prodajalka
katera je vajena tudi blaginčarice — se sprejme za trgovino v Ljubljano. — Gospodično, večje nemščine, imajo prednost. — Pogoji po dogovoru. — Ponudbe z navedbo sedanjega službenega mesta in strokovnega znanja naj se pošlje do 18. t. m. na upravo »Slov. Naroda« pod »Dobra moč/106«.

Invalid
išče službo sluga ali nočnega čuvaja. — Ponudbe pod »Invalid/94« na upr. »Slov. Naroda«.

Deklica
močna in pridna, želi mesto učenke v manufakturni trgovini, najraje na deželi, da bi imela hrano in stanovanje v hiši. — Ponudbe pod »Učenka/74« na upravo »Slov. Naroda«.

Prodaja

Spalna ohrava
kompletna, dobro obdržana — se radi selitve takoj proda. — Ponudbe pod »Spalnica/95« na upr. »Slov. Naroda«.

Kratek klavir
črn, dobro ohranjen — očno napredaj. — Naslov pove upravo »Slovenskega Naroda«.

Več sodov
od črne barve cenovno prodaj. — Na ogled v Narodni tiskarni, Ljubljana. Knaflijeva ulica 5.

Perje
kokoške, purje, račje, gosje in gosji puh — prodaja in razpustila po najnižji ceni — E. Vajda, Čakovec, Medjimurje. 24/T

Posojilo

P. jilo
od Din 1. 900 naprej išče dobro vpeljano manufakturno trgovino proti primernim obrestim in intabulaciji na prvo mesto. Ponudbe pod »Dobra trgovina/98« na upravo »Slov. Naroda«.

Stanovanja

Stanovanje
obstoječe iz štirih sob, suho, v Ljubljani — išče mirna stranka brez otrok za takoj. — Pisemne ponudbe pod šifro »Plačam dobro/114« na upravo »Slov. Naroda«.

Opremljeno sobo
s posebnim vhom v sredini mesta išče gospodična za takoj. — Ponudbe pod »Sredina mesta/73« na upravo »Slovenskega Naroda«.

Stanovanje

1-2 sob išče miren zakonski par, event. da tudi posojilo. — Ponudbe pod »Februar/72« na upr. »Slov. Naroda«.

Razno

RADIO
aparate in sestavne dele ima v zalogi
FRANC CAR, Ljubljana, Cankarjevo nabrežje Stan. 5

Sir
la trapištovski kg Din 23; la Groj, Tibuler kilogram 26 Din — razposilja po povzetju mlekarne — Karlo Lazičnik, Dežanovac, Slavolje. 112

Klavirji

Tovarna klavirjev in založba prvovrstnih instrumentov različnih vrst, kakor tudi lastnih izdelkov. Poseben oddelek za popravila. Uglasevanje in popravljanje za Glasbeno Matico, Konservatorij in za druge institucije — se izvršujejo od moje trdnice. — Točna postrežba, zmerne cene: trdi na obroke. — Izdelovalec klavirjev R. Warbinek, Ljubljana, Hilserjeva ulica št. 3, I. nadst. 104

Opreme za

neveste
store, zastore, jedilne in spalne garniture namizne in posteljne pregrizale in vse vrste vzorčenih več ročno najceneje M. Sturmarjeva ulica 7. Proizvame vse kombinacije z motivi. Predstavljanje največja izbira načrtov

Razpis.

Pokojski zavod za nameščence v Ljubljani oddaja ključavničarska dela pri gradbi stanovanjskih hiš v Mariboru, ob Kralja Petra trgu.

Ta dela se oddajo za štiri hiše skupno ali za vsako hišo posebej.

Interesantom (našim državljanom) so na razpolago pogoji, načrti in proračuni od 12. januarja 1926 naprej v uradnih urah v pisarni zavoda proti plačilu nabavnih stroškov.

Oferte s 5% jamščino je treba vložiti do 18. jan. 1926 do 12. ure.

Po izredno ugodni ceni se proda

10.000 komad. mesnih konzerv

Interesanti odnosno kupci naj se javijo neposredno do 18. januarja 1926 pri ALOMA COMPANY, Ljubljana, Cankarjevo nabrežje 1 (palača Slovenske banke).

Prodaja starih avtomobila, auto guma, odpadaka od metala i raznog razhodozanog materijala

Na osnovu odluke Upravnog Odbora Samostalne monopolne Uprave M.Br. 11.473 od 13. juna 1925. god. i M.Br. 16.563 od 13. oktobra prošle godine, Uprava Državnih Monopola raspisuje II. ofertalnu licitaciju za prodaju starih razhodozanih avtomobila, auto guma, odpadaka od metala i raznog razhodozanog materijala, koji se nalazi u Monopolnoj Auto-Garazi u Beogradu.

Sav navedeni materijal mogu zainteresovana lica videti u Auto-Garazi Uprave Državnih Monopola u Beogradu.

Licitacija će se održati u kancelariji Upravnika Državnih Monopola na dan 28. januara 1926. godine u 11. časova pre podne.

Spisak razhodozanog materijala može se dobiti u Mašinskom Odseku Industrijskog odeljenja Uprave Državnih Monopola u Beogradu, svakog radnog dana od 10. do 12. časova pre podne.

Svaki je licitant dužan položiti kauciju Depozitnoj blagajni Uprave Državnih Monopola najdalje do 10. časova dana označenog za licitaciju. — Kaucija iznosi za državljane SHS 5%, a za strance 10% po ponudjene cene.

S n e g

S n e g

S n e g

Kupite šč danes značajno čevlje

„WIMPASSING“

(Pazite na varštevno znamko.)

111

Zavrtna in mukepolna bolezen nam je odrtnala v cvetu mladosti daleč od domače grude dobrega sina, brata, nečaka in strica, gospoda

Vladimirja Rutar

absol. juris

previdenega s svetotajstvi za umirajoče.

Pogreb ljubljenege pokopnika se bo vršil na Mirogoju v Zagrebu 11. prosinca ob štirih popoldne.

Gorica, dne 10. prosinca 1926.

Matije Rutar, višji sodni svetnik v p., in Ernest na Rutar roj. Zott g. stariši. — Nuči, Fani Pazdera, Marija, sestre. — Rud, Kariči, brata. — Ernica, nečakinja. — Carline Leonardig, stara teta.

Zahvala

Za mnogobrojne dokaze iskrenega sočutja ob smrti našega ljubljenege

Ivana Kneza

kokor tudi za počastilo rajnegega z udeležbo na njegovih zadnjih poti ter posebno cenj. gospodom pevcem in anonimnim darovateljem vencev se iskreno zahvaljuje

rodbina Knezova.